

ULUSLARARASI HUKUK & POLİTİKA

Review of International Law and Politics
Yılda Dört Kez Yayınlanır / RILP is published four times a year

2006 Cilt 2 Sayı 7 / Vol. 2, No: 7 2006

YAYINCI/ Publisher

Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu, USAK

EDİTÖRLER / Editors

Alfabetik Sıra İle/ In Alphabetical Order

Süheyl BATUM (Bahçeşehir Üniversitesi),
Sedat LAÇİNER (USAK),
Ercüment TEZCAN (Galatasaray Üniversitesi)

YARDIMCI EDİTÖRLER / Co-editors

Yücel ACER ve İbrahim KAYA
(Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi)

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ /Assisting Editor

Arzu CELALİFER

YAZI KURULU / Editorial Board

Alfabetik Sıra İle/ In Alphabetical Order

Yusuf AKSAR (Doç. Dr., KTÜ)
Gündüz AKTAN (E. Büyükelçi)
Damla ARAS (King's College, Londra Üniversitesi)
Tuğrul ARAT (Prof. Dr., ETÜ Üniversitesi)
Deniz Ülkü ARİBOĞAN (Prof. Dr., Bilgi Üniversitesi, İstanbul)
Esat ASLAN (Prof. Dr., Bilkent Üniversitesi)
Zühtü ARSLAN (Doç. Dr. Güvenlik Bilimleri Enstitüsü)
Ersel AYDINLI (Doç. Dr., Bilkent Üniversitesi, Ankara)
Kamil AYDIN (Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi)
Meltem Müftüler-BAC (Prof. Dr., Sabancı Üniversitesi)
Kemal BAŞLAR (Dr. Anayasa Mahkemesi)
Enver BOZKURT (Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı)
Bülent ÇİÇEKLİ (Doç. Dr. Güvenlik Bilimleri Fakültesi)
İhsan DAĞI (Prof. Dr., ODTÜ, Ankara)
Beril DEDEOĞLU (Prof. Dr., Galatasaray Üniversitesi)
M. Turgut DEMİRTEPE (Dr., Niğde Üniversitesi)
Çağrı ERHAN, (Doç. Dr., Ankara Üniversitesi., SBF)
Mesut Bedri ERYILMAZ (Doç. Dr. Güvenlik Bilimleri Enstitüsü)
Ramazan GÖZEN (Prof. Dr., Çankaya Üniversitesi, Ankara)
Zeki HAFIZOĞULLARI (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
Yusuf HALAÇOĞLU (TTK Başkanı)
Mehmet HAŞGÜLER (Yrd. Doç. Dr., ÇOMÜ)
Yüksel İNAN (Prof. Dr., Bilkent Üniversitesi)

Haluk KABAALİOĞLU (Prof. Dr. Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı)
Eser KARAKAŞ (Prof. Dr., Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul)
İşıl KARAKAŞ (Prof. Dr., Galatasaray Üniversitesi, İstanbul)
Kamer KASIM (Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi., Bolu)
Fuat KEYMAN (Prof. Dr., Koç Üniversitesi)
Kemal KİRİŞÇİ (Prof. Dr., Boğaziçi Üniversitesi)
Ahmet MUĞMU (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
Yusuf Ziya ÖZCAN (Prof. Dr., ODTÜ ve TÜBİTAK)
Mehmet ÖZCAN (Doç. Dr., USAK)
Soli ÖZEL (Dr., Bilgi Üniversitesi, İstanbul)
Hüseyin PAZARCI (Prof. Dr., Atılım Üniversitesi)
Ümit Cizre SAKALLIOĞLU (Prof. Dr., Bilkent Üniversitesi)
Mete TUNÇOKU (Prof. Dr., Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale)
İlter TURAN (Prof. Dr., Bilgi Üniversitesi)
Ekrem TATOĞLU (Dr., Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul)
Mehmet UĞUR (Greenwich Üniversitesi, Londra)
Füsün TÜRKMEN (Dr., Galatasaray Üniversitesi, İstanbul)
İlhan UZGEL (Doç. Dr., Ankara Üniversitesi)
Ergün YENER (Prof. Dr., Bahçeşehir Üniversitesi)
Nuri YURDUSEV (Doç. Dr., ODTÜ)

ULUSLARARASI DANIŞMA KURULU / INTERNATIONAL ADVISORY BOARD

Alfabetik Sıra İle/ In Alphabetical Order

Alon Ben-MEIR (Prof. New York University, ABD)

Christopher BREWIN (Senior Lecturer, Keele University, İngiltere)

William CHISLETT (Elcano Royal Institute, İspanya)

John CHALCRAFT (Dr., London School of Economics, İngiltere)

Guram CHIKOVANI (Rector, Prof. Dr., Institute of Tbilisi Asia-Africa, Gürcistan)

Erik CORNELL (Deputy Director of the Central Asia-Caucasus Institute at the Johns Hopkins University School of Advanced International Studies)

Cristina CHURRUCA (Dr. Ruhr University, Almanya)

Anoush EHTESHAMI (Prof., University of Durham, Head of School of Government and International Affairs, İngiltere)

Michael EMERSON (Dr., Centre for European Policy Studies, CEPS, Brüksel, Belçika)

Malcolm D. EVANS (Prof., University of Bristol, Faculty of Law, İngiltere)

William HALE (SOAS, University of London, İngiltere)

Elizabeth Shakman HURD (Dr., Northwestern University, IL. ABD).

Efraim KARSH (Prof., Head of Mediterranean Studies, King's College London, İngiltere)

Avigdor LEVY (Brandeis University, ABD)

Saideh LOTFIAN (Tehran University, İran)

Joseph McCINNEY (Baylor University, ABD).

Justin McCARTHY (Prof., University of Louisville, ABD).

Rory MILLER, (Dr., King's College London, İngiltere)

Stanislav POLOUCEK (Prof. Dr., Silasian Uni., Çek Cumhuriyeti)

Jon PRATT (Minnesota Council of Nonprofits', ABD)

Michael RADU (FPIR, ABD)

Philip ROBINS (Dr., Oxford University, İngiltere)

Edward SCHUH (Prof., University of Minnesota; Director, Freeman Center for International Economic Policy).

G.A.M. STRIJARDS (LLM, Senior Legal Advisor International Law)

Nathalie TOCCI (European University Institute, İtalya)

John VAN DYKE (Prof., Hawaii University, ABD)

Andrew WILLIS (Prof., Head of Criminology Department, University of Leicester, İngiltere)

Sekreteryası

Uluslararası Hukuk ve Politika (UHP) hakemli, bilimsel bir dergidir. Gönderilen yazılar ilk olarak editörler ve yazı kurulunca bilimsel anlatım ve yazım kuralları yönünden incelenir. Daha sonra uygun bulunan yazılar alanında bilimsel çalışmaları ile tanınmış üç ayrı hakeme gönderilir. Hakemlerin kararları doğrultusunda yazı yayınlanır veya yayınlanmaz. Hakemlerin gizli tutulan raporları dergi arşivlerinde beş yıl süre için tutulur. Dergi politikaları ve yazım kuralları ile ilgili detaylar dergi sonunda bulunabilir. Belirtilmemiş hususlar için dergi sekreteryası aranabilir. Tüm makale tekliflerinizi slaciner@gmail.com adresine gönderiniz.

Review of International Law and Politics (RILP) is a refereed journal and publishes international law and political studies in Turkish, English and German. Articles submitted for consideration of publication are subject to peer review. The editorial board and editors take consideration whether submitted manuscript follows the rules of scientific writing. The appropriate articles are then sent to three referees known for their academic reputation in their respective areas. Upon their decision, the articles will be published in the journal, or rejected for publication. The referee reports are kept confidential and stored in the archives for five years. For the full details about the journal see the Notes for Contributors section or feel free to contact with the editors. Send your manuscripts to slaciner@gmail.com

Uluslararası Hukuk ve Politika (UHP) dergisi Worldwide Political Science Abstracts, International Bibliography of the Social Sciences, PAIS, Social Services Abstracts, Sociological Abstracts ve Linguistics and Language Behavior Abstracts, International Political Science Abstracts (IPSA) ve Bařkent Üniversitesi Hukuk Veritabanı tarafından indekslenmektedir.

Review of International Law and Politics is abstracted and/or indexed in: Worldwide Political Science Abstracts, International Bibliography of the Social Sciences, PAIS, Social Services Abstracts, Sociological Abstracts, Linguistics and Language Behavior Abstracts, International Political Science Abstracts (IPSA) Bařkent University Law Database.

Her türlü yazıřma için/ for all editorial correspondence

Uluslararası Hukuk ve Politika (UHP) Editör Ofisi
USAK, Süslü Sokak, No. 2, Mebus Evleri, Tandođan, Ankara, Turkey
<http://www.usak.org.tr>
Email: info@usak.org.uk , slaciner@gmail.com

Temsilciler / Representatives

ABD (USA): Hüseyin CİNOĞLU; Barın KAYAOĐLU
Almanya (Germany): Ferhat SAĐLAM
Avusturya (Austria): Kemal ÇELİK
Azerbaycan (Azerbaijan): Elnur MUSAYEV
İngiltere (UK): Damla ARAS
Belçika (Belgium): Ayça TURAN
Hollanda (Holland): Nermin AYDEMİR

Yurtiçi Abone Ücreti: 50 YTL . Öğrenci ve öğretim üyeleri için 40 YTL
Aşağıdaki banka hesap numarasına ödemelerinizi yapabilirsiniz
Hesap No: 0040729-6, Akbank Maltepe Şubesi, Ankara.
USAK Posta Çeki Hesabı No: 5060522, Ankara, Bahçelievler Şubesi

Aksi belirtilmediği sürece **Uluslararası Hukuk ve Politika**'da yayınlanan yazılarda belirtilen fikirler yalnızca yazarına aittir. Yayıncıları, diğer yazarları veya editörleri bağlamaz / *Statements of facts or opinions appearing in the Review of International Law and Politics are solely those of the authors and do not imply endorsement by the editors, other authors or publishers.*

© Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu / *International Strategic Research Organization*
UHP 7. sayı, 9 Ekim 2006 tarihinde Yayınlanmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Önceden yazılı izin alınmaksızın hiçbir iletişim, kopyalama sistemi kullanılarak yeniden basılamaz. Akademik ve haber amaçlı kısa alıntılar bu kuralın dışındadır / *All Rights Reserved. No part of this publication may be reproduced, stored or introduced into a retrieval system, or transmitted in any form, or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior written permission of the editors.*

ISSN: 1305-5208

www.usak.org.tr, www.stratejigundem.com, www.turkishweekly.net,

Dizgi / Printing:
Siyasal Kitabevi

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Özel Sayı Editörünün Önsözü / Foreword of the Special Issue EditorV	
Terör Eylemlerinin Siyasal Suç Açısından Değerlendirilmesi <i>Evaluation of Terrorist Acts With Respect to Political Crime</i> 1-20	
Devrim Aydın	
Uluslararası Hukukta Terörizme Karşı Kuvvet Kullanımı Sorunu <i>The Issue of Use of Force Against Terrorism in International Law</i> 21-40	
Utku Yapıcı	
NATO'nun Yeni Görevi: 'Terörizmle Mücadele' ve Bu Eksende Atılan Adımlar <i>The NATO's New Role: The Steps taken in Relation with</i> <i>'Combating Terrorism'</i> 41-53	
Didem Yaman	
Avrupa Birliği'nin Terörizmle Mücadele Politikaları ve Hukuki Boyutu <i>Policy of European Union on Fighting Against Terrorism and its Legal Scope..</i> 54-79	
Umut Kedikli	
11 Eylül Terörist Saldırıları ve Afganistan Operasyonunun Bir Değerlendirilmesi <i>September 11 Attacks and Evaluation of Afghanistan Operation</i> 80-98	
Ülkü Halatçı	
İsyanın Sosyo-Politik Tarihselliği: Eşkiyalar, Partizanlar ve Teröristler <i>Social-Political History of Rebellion: Bandits, Partisans and Terrorists</i> 99-110	
Bünyamin Bezci	
War on Terror in the US and UK: An Evaluation with Regard to Civil Liberties <i>ABD ve Birleşik Krallık'ta Terörle Mücadele: Bireylerin Hak ve Özgürlükleri</i> <i>Açısından Genel Bir Değerlendirme</i> 111-126	
Tuba Turan	
Kitap Tahlilleri / Book Reviews 127-146	
En Son Kitaplar / Recent Books 147-158	
Özetler ve Anahtar Kelimeler 179-181	
Abstracts & Keywords 182-184	
Yazarlar Hakkında 185-186	
About the Authors 187-188	
Yazarlar için Bilgi Notu / Notes for Contributors 190-195	

ÖZEL SAYI EDITÖRÜNÜN ÖNSÖZÜ

Uluslararası Hukuk ve Politika (UHP) dergisinin bu sayısı 'özel sayı' olarak 'Uluslararası Terörizm ve Hukuk' konusuna odaklandı. Hiç kuşkusuz terörizm konusu özellikle 11 Eylül sonrası dönemde tüm dünyada gündemin ilk sırasında kendine yer bulmuştur. Türkiye ise uzun yıllar süren ve uluslararası yansımaları da bulunan çok kanlı PKK terörüne hedef olmuş, on yıllar süren ve ciddi imkanlar seferber edilen bir mücadeleden sonra bile terör ülke gündeminin en başta gelen konusu olmaktan çıkamamıştır. Ayrıca Türkiye, ülkesinde İngiltere'ye karşı gerçekleştirilen 'İstanbul Saldırıları' ile de global terörden etkilenmiştir.

Terörle mücadele terörün nedenlerinin saptanması, teröristlerin ruh hallerinin analiz edilmesi, bunların sosyal ve kültürel profillerinin çıkarılması, terörün finansmanı, terör mağdurlarının yaralarının sarılması, teröre karşı güvenlik güçlerinin yeteneklerinin artırılması gibi pek çok disiplin ve bilim alanına girebilecek konu ile ilgilidir. Bunlar tarih, sosyoloji, psikoloji, antropoloji, kriminoloji, ekonomi, siyaset bilimi, uluslar arası ilişkiler ve hukuk gibi disiplinleri ilgilendirmektedir. Terörle mücadele konusu disiplinler arası yaklaşıma açık olan ve bunu gerekli kılan en bariz alanlardan bir tanesidir. UHP özel sayısı hukuk ekseninde uluslar arası terörizmi inceleme alanı yapmış bilimsel çalışmalar içermektedir.

Üzerinde tam olarak mutabakat sağlanmış evrensel bir terör tanımı bulunmamakla birlikte, bu olguyu tanımlamaya yönelik her türlü çaba saik noktasında politik olana atıf yapma durumundadır. Politik olana da dinsel, felsefi, etnik ve benzeri güdüleri kapsayacak genişlikte değerlendirmek gerekir. Terörist kendi hareket noktasından bakışla politik bir amacı gerçekleştirmeye yönelmiştir. Teröristin nihai amacının siyasal olması onun işlediği suçun da siyasal kabul edilmesi riskini taşımaktadır. Siyasal suçlar tarihsellik içinde failinin iadesini engellemektedir. Sn. Devrim Aydın "Terör Eylemlerinin Siyasal Suçlar Açısından Değerlendirilmesi" adlı incelemesinde siyasal suçların gelişimini inceleyerek siyasal suç sayılmayan terör suçlarının anlaşılmasına katkı yapmaktadır. Çalışmadan anlaşıldığı üzere özellikle nisbi siyasal suçlarla terör suçlarının birbirine karışması riski bulunmaktadır. Terörün tanımlanamamış olması da burada bir etkidir. Terör suçlarının siyasal suç kapsamı dışında tutulmasının bir aracı olarak bu suçların listesinin verilmesi son derece fonksiyoneldir. Bununla birlikte "tüketici" (exhaustive) liste yöntemi özellikle yeni terör suçlarını kapsamayacağından terörle mücadelede bir eksikliklerdir. Çıkış yolu belki de amacına bakılmaksızın terörü bir yöntem olarak benimseyen tüm suçları, siyasal suçlar dâhil, terör suçu kabul etmek olabilir.

11 Eylül saldırılarının beşinci yıldönümünde dünya saldırılar sonrasındaki değişimleri tartışmaktadır. Uluslar arası hukukçular da saldırılar sonrası yaşananların hukuka etkisi üzerinde durmaktadır. Kuşkusuz teröre karşı kuvvet kullanmaya (jus ad bellum) ve terör şüphelilerine uygulanacak uluslar arası hukuk kuralları (jus in bello) gündemin başta gelen iki önemli konusunu oluşturmaktadır. Terör eylemleri devlet dışı aktörler tarafından işlenmekte ve devletleri temel, geleneksel dönemde tek, aktör kabul eden uluslar arası hukuk bu yeni duruma uyum sağlamada sorunlarla karşılaşmaktadır. Eylem devlet dışı bir aktör tarafından işlenmekteyse de, teröre çeşitli şekil ve düzeylerde yabancı devletlerin dâhil olması ve teröre karşı kuvvet kullanmanın bir devletin kendi toprakları dışında ve çoğu zamanda başka bir devletin ülkesinde, gerçekleşmesi hâlihazırda kuvvet kullanmayı düzenleyen devlet eksenli olarak dizayn edilmiş bulunan uluslar arası hukuk kurallarına ilişkin yorum sorunlarını gündeme

getirmektedir. 11 Eylül sonrası dönemde yaşananların kuvvet kullanmaya ilişkin uluslar arası hukuk kuralları üzerindeki etkileri ve bu bağlamda ileri sürülen argümanlar Sn. Utku Yapıcı'nın incelemesi olan "Uluslararası Hukukta Terörizme Karşı Kuvvet Kullanımı Sorunu" adlı makalede tartışılmaktadır. Meşru müdafaa hakkının ve onun dayanağı olan BM Anlaşması'nın 51. maddesinin 'yeni' yorumuna ilişkin görüşler ve bunların değerlendirilmesi bu çalışmada gerçekleştirilmektedir. Özel sayının kitap incelemesi bölümünde sunulan Dr. Fatma Taşdemir'in "Uluslararası Terörizme Karşı Devletlerin Kuvvete Başvurma Yetkisi" adlı çalışması da hassaten bu konuyu irdelemektedir. Kitap incelemeleri bölümünde ayrıca özel sayı editörünün "Terörle Mücadele ve Uluslararası Hukuk" adlı kitabı ile Doç. Dr. İhsan Bal tarafından derlenen ve bu alanda önde gelen pek çok ismin çalışmalarını içeren "Terörizm: Terör, terörizm ve Küresel Terörle Mücadelede Ulusal ve Bölgesel Deneyimler" adlı çalışma da yer almaktadır.

Terörizm sorununun globalleşmesi onunla mücadelede devletler arasında sıkı bir işbirliğini gerektirmektedir. Devletlerin üyesi buldukları uluslar arası örgütlerin işbirliğini sağlamadaki çok önemli rolü yadsınamaz. 11 Eylül sonrası dönemde terörle mücadele amacıyla yeni bir uluslar arası örgüt kurulmamıştır. Bununla birlikte var olan uluslar arası örgütler kaçınılmaz olarak gündemlerine terör olgusunu almışlar ve onunla mücadelede, ölçeği değişmekle birlikte, bazı adımlar atmışlardır. Kuşkusuz bu örgütlerden en önemlisi Birleşmiş Milletler'dir (BM). BM 11 Eylül sonrasında Terörle Mücadele Komitesi ve Kitle İmha Silahları Komitesi adlı iki yeni yapı oluşturmuştur. 1999'da kurulmuş olan Taliban-El-Kaide Komitesi de görev alanı genişleyerek varlığını sürdürmektedir. Amerikan Devletleri Örgütü, Afrika Birliği, İslam Konferansı Örgütü, Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği terörle mücadelede ciddi adımlar atmış bulunan örgütlere örnek olarak verilebilir. Terörle mücadelede uygun bir platform olacağı düşünülen başka bir uluslar arası örgüt de NATO'dur. Sn. Didem Yaman, "NATO'nun Yeni Görevi: 'Terörizmle Mücadele' ve Bu Eksende Atılan Adımlar" başlıklı makalesinde 11 Eylül sonrası dönemde NATO'nun terörle mücadeleye ilişkin almış olduğu kararları ve bunların uygulamalarını incelemektedir. Kuşkusuz kuruluş amaçları arasında yer almayan terörle mücadeleye Türkiye'nin de üyesi olduğu böyle bir örgütün dâhil olması ve Afganistan örneğinde görüldüğü üzere ciddi görevler yüklenmesi, Soğuk Savaş sonrasında misyonunu yitirdiği düşünülen NATO için yeni bir dönemin başladığının habercisidir. NATO'nun mevcut konseptlerinin ve harekât kabiliyetlerinin de buna uygun olarak yapılandırılması gerekmektedir.

Günümüzde global terörizmin en önemli hedeflerinden bir tanesini de kuşkusuz Avrupa Birliği (AB) oluşturmaktadır. Batı uygarlığının ABD yanında en önemli ayağını oluşturan AB teröristler için ABD'ye kıyasla daha kolay bir hedef durumundadır. AB'nin özellikle 11 Eylül öncesi dönemde terörle mücadeleye ilişkin olarak tüm üye devletler için geçerli ortak bir politika ve buna bağlı olarak yasal ve kurumsal bir yapı oluşturamamış olması onu kolay hedef kılan etkenlerden en önemlileri arasındadır. Sn. Umut Kedikli'nin çalışması "Avrupa Birliği'nin Terörizmle Mücadele Politikaları ve Hukuki Boyutu" başlığını taşımakta ve kurumsal gelişmeleri de göz önüne alarak hem 11 Eylül öncesi hem de sonrasında Birliğin bu alandaki politikalarını hukuksal çerçevede analiz etmektedir. Bu bağlamda çalışma 11 Eylül öncesi döneme ilişkin olarak 1992 Maastricht Anlaşması, 1997 Amsterdam Anlaşması ve 1999 Tampere Zirvesi kararları ve bunların uygulamaları üzerine eğilmektedir. 11 Eylül sonrası dönem bağlamında Konsey'in terörle mücadeleye ilişkin çerçeve kararı önem arz etmektedir. Bu karar tüm üye devletler için terörle mücadelede ortak bir yasal düzenleme içine girilmesi açısından önemlidir. Eylemlerin sayılması yoluyla bir terör tanımı yapılmaya çalışılmış, terör suçlarına verilecek cezaların alt ve üst

sınırları üye devletlerde standart hale getirilmiş, terörle bağlantılı suçlar bu kararda netleştirilmiştir. Kararın özel sayı editörü tarafından yapılmış bir çevirisi de bu sayının ekler kısmında yer almaktadır. AB'nin incelenmesi üyelik müzakerelerini sürdüren Türkiye'nin Birliğe uyumu açısından da son derece önemlidir.

11 Eylül terör saldırılarından sonra ilk kuvvet kullanma eylemi Afganistan'a karşı ABD ve İngiltere önderliğinde gerçekleşmiş ve meşru müdafaa hakkı temelinde meşrulaştırmaya çalışılmıştır. BM Güvenlik Konseyi üyeleri dâhil ciddi bir muhalefetle karşılaşmayan 'operasyon', Türkiye gibi birçok ülkenin de desteğini almıştır. Sn. Ülkü Halatçı, saldırıların tozu dumanı henüz dağılmadan ve dünya devletleri serinkanlılıkla düşünme imkânı bulamadan gerçekleşen Afganistan harekâtını "11 Eylül Terörist Saldırıları ve Afganistan Operasyonu'nun Bir Değerlendirmesi" başlığı altında *jus ad bellum* açısından analiz etmektedir. Şüphesiz Afganistan operasyonu 'saldırı henüz gerçekleşmeden önlenmelidir' ve 'bunun için tek yanlı güç kullanılabilir' olarak özetlenebilecek Bush Doktrini'nin bir parçasıdır. Bunun daha vahim sonuçları 2003 Irak harekâtında ortaya çıkmıştır.

Günümüz terörizmini doğru anlayabilmek için tarih içerisinde toplumların örgütlenmiş biçimleri olan devletlere karşı eylem içerisinde bulunmuş olanların sosyal ve siyasal açıdan irdelenmesinin yapılması gerekmektedir. Bu özel sayının konusu olan terörizm bağlamında Dr. Bünyamin Bezci "İsyanın Sosyo-Politik Tarihselliği: Eşkıyalar, Partizanlar ve Teröristler" başlıklı çalışmasıyla buna katkıda bulunmaktadır. Yazara göre "İsyanın tarihi, düzenin tarihidir". Farklı düzenler farklı isyanlarla karşılaşmışlardır: Antik çağ düzenleri eşkıyalar, modern devlet partizanlar ve post-modern global düzen teröristlerle. Dr. Bezci incelemesini felsefi bir derinlikten sunmakta ve "İsyan"ları anlamamızı sağlamaktadır. Bununla birlikte olguların altında yatan politik gerçeğin gün yüzüne çıkarılması, asla onlara meşruluk kazandırmak olarak da anlaşılmalıdır. Çalışma var olanı açıklamakta, yoksa olması gerekeni ifade etmemektedir. Eğer terörle başarılı bir mücadele gerçekleştirilecekse, bunun anlaşılmasına yönelik her türlü çaba son derece önem arz etmektedir.

Hiç kuşkusuz terör eylemlerinin yaygınlık kazanması toplumun dolayısı ile devletin ona tepki vermesi ile sonuçlanmaktadır. Devletin tepkisi bir yandan eldeki imkan ve araçların kullanılarak terör eylemlerinin önlenmeye çalışılması ve eğer eylem gerçekleştirilmişse suçlularının bulunarak cezalandırılmasını içerirken; diğer yandan terörle mücadeleyi daha etkin kılacağı düşünülen yeni yasal düzenlemelerin yapılması ekseninde odaklaşmaktadır. Yeni yasal düzenlemeler devlete daha fazla yetkiler verdiği için ister istemez kişisel özgürlüklere birtakım kısıtlamalar getirilmektedir. Kısıtlanan yetkiler arasında düşünce ve anlatım özgürlüğü, haberleşme hürriyeti, kişi güvenliği ve adil yargılanma hakkı, toplantı hakkı ve ayrımcılık yasasının ihlali başta gelmektedir. Güvenlik ile özgürlükler çelişen biçimde tezahür etmektedir. Bu konudaki tartışmalara Terörle Mücadele Kanunu'nda değişiklikler yapan Türkiye'de yakın zamanda tanık olunmuştur. Uzun yıllar IRA terörüne muhatap olmuş İngiltere'nin Londra metro saldırıları ve Türkiye'de HSBC bankası ile İstanbul Başkonsolosluğu saldırıları ile global terörün hedefinde olduğu ortaya çıkmıştır. 11 Eylül saldırıları ise ABD'yi global terörün bir numaralı hedefi haline getirmiştir. Her iki ülkede de terörle mücadele amaçlı yeni yasal düzenlemeler yapılmıştır. Sn. Tuba Turan "ABD ve İngiltere'de Terörle Savaş" adlı makalesinde bu iki ülkede terörle mücadele adına gerçekleştirilen yasal düzenlemeleri güvenlik-özgürlük eksenini bağlamında değerlendirmektedir. Unutmamak gerekir ki devletin varlık gerekçelerinden bir tanesi toplumun güvenliğini sağlamaksa, diğer bir tanesi de onu oluşturan bireylerin özgürlüklerini korumaktır ve

özgürlüklerini yitirmiş bireylerden oluşan bir toplumun güven içinde yaşayabilmesi mümkün değildir.

Önde gelen uluslararası bilimsel endeksler tarafından izlenen UHP bu özel sayısı ile tüm insanlığın güncel sorunu olan terör konusunu anlamaya ve onunla mücadeleye katkı yapmayı amaçlamaktadır. İçerdiği bilimsel incelemelerle bir nebze de olsun bu amaca hizmet ederse onu hazırlayanlar kendilerini mutlu hissedeceklerdir...

Doç. Dr. İbrahim KAYA
Çanakkale ONSEKİZ Mart Üniversitesi&USAK